

ПОЛІТИКА КОМПЛЕКСНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ

Зуєва Т.М. , здобувач вищої освіти,

Oksana_27@i.ua

Науковий керівник: Зеркіна О.О., к.е.н., доцент

Міжнародний гуманітарний університет

В умовах нестабільності національної економіки пріоритетним завданням кожного підприємства є збереження стабільності своїх фінансових показників.

Основною умовою стабільного функціонування суб'єкта господарювання є ефективно комплексне управління активами та пасивами.

Це також дає змогу досягти поставлених цілей шляхом вибору оптимального варіанту управління балансовими показниками, шляхом виправданого та ефективного використання власного та іноземного капіталу [1, с. 58].

Управління активами та пасивами є частиною фінансового менеджменту.

На початку управління активами прирівнювали до управління капіталом.

Після цього цей процес було виділено в окремий блок фінансового менеджменту, оскільки разом із розвитком ринкових відносин виникла потреба у вдосконаленні методів аналізу, планування, оперативного прийняття рішень та контролю власності.

Більшість дослідників поділяють управління активами на два рівноцінні блоки – створення активів та управління використанням активів [1-3].

Управління створенням активів є фундаментальним етапом розвитку будь-якого бізнесу і відбувається на різних етапах життєвого циклу бізнесу, від заснування бізнесу, через модернізацію, розширення та реконструкцію до будівництва нових будівельних об'єктів існуючого бізнесу.

Створення активів полягає у визначенні необхідного розміру початкового капіталу, швидкості обороту активів і рівня їх ліквідності та прибутковості. Головною метою управління створенням багатства є створення умов, які сприяють прискоренню оборотності активів, що призведе до скорочення часу обороту ресурсів, підвищення рентабельності підприємства та збільшення його прибутку.

Ефективне управління активами вимагає:

- відповідна інформаційна база, яка повинна бути достатньою та надійною для ретельного аналізу з метою впливу на керівництво;
- забезпечення єдиних методологічних засад організації та обліку окремих складових майна, зобов'язань і капіталу, що зумовлює порівняння даних інформаційних баз даних;
- ефективність управлінських рішень забезпечується прозорістю інформаційної бази, що набуває особливого значення в період економічної кризи, корупції та економічної нестабільності.

Процес управління полягає у здійсненні системного аналізу, на основі якого приймаються рішення.

Серед завдань класичного економічного аналізу активів є: оцінка стану, структури та динаміки активів підприємства; оцінка впливу зміни майнового стану на зміну фінансового становища підприємства; аналіз та оцінка ефективності використання активів підприємства; виявлення причин позитивних і негативних тенденцій зміни активів підприємства [3, с.251].

Не менш важливим, ніж управління активами, є процес управління пасивами, який полягає у вивченні структури пасивів, співвідношення власного і зовнішнього капіталу як у цілому, так і за окремими складовими. Головна проблема – вибір між ризиком і прибутковістю.

Якщо розглядати управління зобов'язаннями підприємства, то можна сказати, що його основним завданням є забезпечення стабільної фінансової діяльності підприємства. Управління зобов'язаннями підприємства спрямоване на вирішення таких основних завдань [4, с. 116]:

- створення достатнього обсягу капіталу, який забезпечить необхідний рівень економічного розвитку підприємства;
- оптимізація розподілу сформованого капіталу за видами діяльності та сферами використання; забезпечення умов для досягнення максимальної прибутковості капіталу при запланованому рівні фінансового ризику;
- забезпечення мінімізації фінансового ризику, пов'язаного з використанням капіталу, на запланованому рівні його прибутковості;
- забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку;

Управління пасивами передбачає вирішення багатьох завдань, які мають величезний вплив на капітал підприємства та рівень його прибутковості.

Одним із основних таких завдань є вибір оптимальної структури капіталу підприємства, яка складається з:

- загального аналізу капіталу підприємства;
- проведення оцінки основних факторів, що безпосередньо впливають на структуру капіталу;
- оптимізація структури капіталу, що сприятиме максимізації рівня фінансової рентабельності;
- оптимізація структури капіталу, що сприятиме мінімізації фінансових ризиків;
- здійснення заходів зі створення показників цільової структури капіталу.

Керуючись основними положеннями економічної теорії в процесі управління пасивами, можна захистити підприємство від різних економічних загроз. Зі зростанням конкуренції на ринку особи, які приймають рішення, повинні шукати більш прогресивні методи управління, щоб не тільки зберегти своє місце на ринку, але й збільшити прибуток компанії.

За результатами аналізу пасивів підприємства зроблено наступні основні аналітичні висновки щодо зміни фінансового стану;

2. Про зміну співвідношення власного та іноземного капіталу, що визначає економічну самостійність і самостійність.

Отримання капіталу є необхідною і об'єктивною умовою функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. Якщо частка власного капіталу вища за частку іноземного капіталу, фінансовий ризик кредиторів та інвесторів менший. Про зміну розміру та частки довгострокових капітальних вкладень.

Наявність сум довгострокових банківських кредитів або інших довгострокових зобов'язань свідчить про збільшення фінансових можливостей підприємства в оперативному маневруванні ресурсами для забезпечення своїх потреб.

Це доказ довіри до бізнесу з боку банку чи інших кредиторів. Довгострокові зобов'язання підприємства іноді ототожнюють з власними коштами, які використовуються у разі тимчасових фінансових труднощів.

Чим більший розмір і частка довгострокового капіталу, тим краще фінансове становище суб'єкта господарювання.

3. Про зміну розміру та структури придбання короткострокового капіталу.

Таке залучення капіталу відбувається у формі короткострокових банківських позик, поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, виданих векселів і всіх видів зобов'язань. Зміна величини короткострокових зобов'язань по відношенню до ліквідних активів характеризує платоспроможність підприємства. Найбільший вплив на фінансовий стан мають зобов'язання, які свідчать про стан платіжної дисципліни підприємства та його фінансову стійкість.

На фінансові рішення керівників суб'єктів господарювання впливають такі зовнішні фактори, як: стан економіки; державна фінансова політика; законодавчо - нормативна база; державне фінансове регулювання; дії конкурентів; дії постачальників і поведінка споживачів; діяльність фінансових посередників; дії інвестора; рівень соціального та культурного розвитку; соціальні, культурні та екологічні фактори. Склад внутрішніх факторів визначається внутрішнім середовищем суб'єктів господарювання, визначається їх виробничим, фінансово-економічним потенціалом, кадровим потенціалом, технологічною підготовкою та досягнутими результатами.

Тому процес управління активами і пасивами вимагає від управлінського персоналу цілого комплексу теоретичних знань і практичних навичок. Одне неправильне рішення може призвести до фінансових втрат компанії. При управлінні активами та пасивами також необхідно швидко реагувати на можливі зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, що дозволить зберегти та покращити результати компанії на ринку.

Література.

1. Петряєва З. Ф. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. 236 с.
2. Стоянова Е. С. Комплексне управління поточними активами та пасивами підприємства URL: <http://www.klerk.ru/boss/articles/314705>. (дата звернення: 18.10.2022)
3. Причєпа І. В. Теоретичні засади управління активами підприємства. *Економічний простір*. 2018. № 60. С. 249-257.
4. Янковська В. А. Управління активами та пасивами підприємства. *Фінанси, банки, інвестиції*. 2019. № 6. С. 111-114.